

eene afspoeling en zuivering met eene 3 pCt. sterke carbolzuuroplossing voldoende, terwijl daar, waar zij eene diphtheritische of croupeuse ontanding vertoont, de granulaties met eene 5—8 pCt. sterke chloorzinkoplossing gedrenkt en met eene in dezelfde solutie gedoopte dot watten, gereinigd worden. Na deze zuivering wordt het erysipelas op de huid bestreden en die strijd door de subcutane injectie eener 3 pCt. sterke carbolzuuroplossing (acid. carbolicum, spir. vini $\bar{a}\bar{a}$ 1.5 aq. dest. 1.5) langs de grenzen, tot welke de roos zich uitstrekt, gevoerd. Daar de inwerking dier injectie zich ongeveer over eene oppervlakte ter grootte van een halve speelkaart ($\frac{1}{2}$ Kartenblatt) uitstrekt, zoo is hare toepassing op verschillende huidplekken noodzakelijk. Bij eene vroegtijdige erkenning van het optredende erysipelas zijn doorgaans 2—3, bij hevige gevallen 5 en in het algemeen hoogstens 12 injectiën van het geheel gevulde PRAVASZ'sche spuitje, noodig. Wegens de sterke diffusie der oplossing in de weefsels kan, ten einde het herhalen der eenigzins pijnlijke ontsteking te beperken, voor 2 injectiën de fijne canule blijven liggen. De wond wordt met de zieke huid door een vochtig carbolwattenverband gedekt, hetgeen 2—3malen daags wordt verwisseld en eerst na het ophouden van het erysipelas wederom het terrein voor het LISTER'sche verband geruimd. Daar waar het erysipelas reeds ab ovo met lymphangitis en lymphadenitis optreedt, wordt langs de gezwollen vaatstrengen en op de gezwollen klieren eene dikke laag graauwe zalf ingewreven en ook daar waar eene ruime toepassing der carbolzuurinjectie minder raadzaam is, het gebied, waarop het erysipelas optrad, door een ring van ung. cinereum omsloten. In 17 gevallen aldus behandeld was de verbetering snel en opvallend. Het proces verloor doorgaans na de eerste injectiën „seinen progredienten Character” en oefende een snellen invloed op de koortsreactie uit. De zoogenaamde carbolintoxicatie schijnt zich slechts zeer zelden te ontwikkelen en alleen in een geval werd na driemaal herhaling van 6—10 injectiën met tusschenruimten van 12 uren, de bekende verkleuring der urine opgeteekend. In 8 gevallen werd na één dag, in 6 na 2 en in twee andere na 3 en 4 dagen eene volkomene genezing verkregen en terwijl er in 1876 30 gevallen van erysipelas op de kliniek voorkwamen werden er in 1877 slechts 17 met een gemiddeld tijdsverloop van slechts $2\frac{1}{4}$ dag waargenomen.

Dr. J. HANLO.

DE COTOBAST, door JULIUS JOBET te Stuttgart (zie Jaargang 1876, pag. 638) onderzocht en door Prof. VON GIETL te Munchen het eerst in de behandeling van chronische en colliquative diarrhoea aangewend, werd door Dr. FRONMULLER te Furth (*Central-Zeitung*, 1878, n°. 55) op ruime schaal voor datzelfde doel en ook ter bestrijding van overmatige zweetvorming aangewend. FRONMULLER maakte in 92 gevallen van colliquative diarrhoea, meest bij tuberculosis of typhus, 85malen van de tinctuur, door de digestie van 1 deel der bast op 9 deelen alcohol van 85 pCt. verkregen, gebruik. In 50 gevallen was het resultaat opvallend, in 26 bevredigend, in 9 geheel onbevredigend. Het gewenschte resultaat werd 13malen na het dagelijksch gebruik van 10—50, 12malen na 50—100 en 25malen na 100—500 druppels der tinctuur, verkregen. Zij werd qua talis of met water verdund doorgaans zonder tegenzin gebruikt, terwijl de gemiddelde gift op ongeveer 150 drup-

pels de die en wel 50 druppels pro dosi op suiker of in water verdund, mag gesteld worden. Tegen overmatige zweetvorming, zoowel met als zonder colliquatieve diarrhoea aangewend, zag FRONMULLER 34malen een volkomen, 36malen een gedeeltelijk en 21malen geen gewenscht resultaat. In het eerste geval bedroeg de dosis in 5 10—50, in 12 50—100 en in 17 100—500 druppels de die. De digestie werd er niet door verstoord, daarentegen de eetlust en de euforie bevorderd en in dit opzigt steekt dit middel gunstig tegenover de tot dusverre ter bestrijding der hyperidrosis aangeprezen middelen, af. Cotoïne en paracotoïne beproefde FRONMULLER 36malen en wel het eerste in 31, het laatste in 5 gevallen. Bij 18 gevallen van colliquatieve diarrhoea werkte de cotoïne in 9 en bij even zoovele van hyperidrosis in 8 zeer gunstig. Honderd druppels der cototinctuur kunnen ongeveer aan 0.15 cotoïnepoeder gelijk gesteld worden. De cotoïne is met suiker vermengd gemakkelijker dan de tinctuur te gebruiken, maar blijft tot dusverre eene koopwaarde van 3—4 Mark per gram behouden. Het cotoïne werd door FRONMULLER doorgaans als poeder (0.1—0.3 meermalen daags) het paracotoïne in iets grootere hoeveelheid en de cotohars (Cotoweichharz) in pillen (2—10 pillen van 0.06 de die) gebruikt. De leeftijd der patiënten bedroeg in 3 gevallen 1—10, in 27 10—20 in 65 20—30, in 36 30—40, in 7 40—50 en in 5 60—70 jaren.

Dr. J. HANLO.

BOEK AANKONDIGING.

Versuch einer Kritik der Schutzpocken-impfung, door Dr. W. REITZ
St. Petersburg 1878.

Gelijk er bij de menigte een geloof *bestaat* aan de inenting met koepokstof, 'twelk door de priesters in het vak der medicijnen niet kan worden gesteund, zoo *ontwaakt* er ook hier en daar een ongeloof aan die beschermende kracht, dat misschien nu reeds sterkere wapenen in zijne hand heeft, dan zijne tegenpartij. Toch zal dat ongeloof nog lang vruchteloos moeten strijden tegen zijne weêrpartij, omdat deze *den wensch* tot krachtige bondgenoot heeft. Men wil zoo gaarne aan vaccinatiëkracht gelooven — het zou toch zoo mooi zijn, als ze werkelijk bestond. Maar met dergelijke wenschen heeft *wel* het geloof, *niet* de wetenschap te maken; op wetenschappelijk gebied werkend, moet het eene resultaat zoo aangenaam zijn als het andere. Dit nu is ten opzichte van de vaccinatie niet geschied, en, hoe luide ook de meegedeelde feiten voor zich spreken, ze worden door het meerendeel genegeerd. Menig plattelands docter, in Nederland, houdt staande, dat het nooit is voorgekomen, dat een gevaccineerde door natuurlijke pokken werd aangetast, en de leek zegt het hem na. Herinnert men zoo iemand aan een feit, dat zijne bewering weêrspreekt, dan zegt hij eenvoudig „dan is hij niet naar behooren ingeënt, of niet aan herenting onderworpen”. De waarde dier bewering wordt met zooveel meer besproken in bovengenoemd werkje. Ieder die belang stelt in de lichamelijke gezondheid zijner medemenschen